

Förändringar i LISA 2024

Nya variabler 2024

Utdelning, fåmansföretag (CUTDK10)

Utdelning för företagare i eget AB, uppgift från blankett K10, Kvalificerade andelar – Fåmansföretag. Uppgiften används i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) vid valet av yrkesställning och i måtten huvudsaklig inkomstkälla och arbetsrelaterad inkomstnivå. Utdelning ingår i summan av inkomster i LISA:s företags- och arbetsställetabell och redovisas enskilt på individ-nivå, den ingår inte i några summeringar i LISA:s Individ-tabell.

Statlig ersättning vid etableringsjobb (TETABJ)

Etableringsjobb riktar sig till den som varit arbetslös länge eller är nyanländ. Stödet ska underlätta etablering på arbetsmarknaden. Etableringsjobb innebär en tidsbegränsad anställning på heltid i två år hos en arbetsgivare. Målet är att etableringsjobb ska leda till en tillsvidareanställning. [Etableringsjobb - Arbetsförmedlingen](#).

Hushållsställning enligt IoT¹ (HushallsSt_IoTVX)

Här ingår hushållsställning för modellberäknade växelvis boende barn². Används endast tillsammans med HushallsTyp_IoTVX/DisplnkKE04VX.

Hushållstyp enligt IoT¹ (HushallsTyp_IoTVX)

Här ingår hushållstyp för modellberäknade växelvis boende barn². Används endast tillsammans med HushallsSt_IoTVX/ DisplnkKE04VX.

Disponibel inkomst¹ (DisplnkKE04VX)

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för hushållet (individbaserad ekvivalerad), inkl. utländsk beskattad lön och pension, annat nordiskt land. Hänsyn taget till om hushållet har modellberäknade växelvis boende barn². Används endast tillsammans med HushallsSt_IoTVX/HushallsTyp_IoTVX.

¹ Inkomst- och taxeringsregistret

² Se bilaga 1, Växelvis boende

Lön, utländskt beskattad, annat nordiskt land (TTJLONU_IoT)

Lön, utländskt beskattad, annat nordiskt land. Hämtas från Inkomst- och taxeringsregistret (IoT).

Lön, utländskt beskattad, annat nordiskt land (TTLJONU_BAS)

Lön, utländskt beskattad, annat nordiskt land, preliminär uppgift. Hämtas från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Lön, annat nordiskt land, används för sysselsättningsuppgifter i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) vilket är käll-registret till alla sysselsättningsuppgifter i LISA från år 2022. I BAS avser denna lön preliminära uppgifter och i Inkomst- och taxeringsregistret finns det senare uppgifter, detta gör att beloppet skiljer sig för omkring 400–500 personer per år.

Variabler som försvinner 2024

Ledamot i styrelsen (BSTYRELSE)

Ledamot, verkställande direktör eller ordförande enligt Bolagsverkets företrädarregister. Personen har yrkesställning som företagare i eget AB men saknar löneinkomst. Personen kan ha fått status som sysselsatt efter hänsyn till styrelse. I och med ny metod för företagare³ i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) används inte längre den uppgiften.

Utbildningsbidrag för doktorander (UtbDok)

Förordningen om utbildningsbidrag upphörde att gälla den 1 juli 2017 och inga nya beslut har tagits efter det. Befintliga beslut har fasats ut och från och med 30/6 2022 har inget bidrag betalats ut. Belopp med ett senare utbetalningsdatum är korrigeringar och från 2024 finns det inga fler korrigeringar.

Lön, utländskt beskattad, annat nordiskt land (TTLJONU)

Har ersatts av TTLJONU_BAS och TTLJONU_IoT, detta för att förtydliga skillnaden mellan preliminära uppgifter från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) och senare hämtade uppgifter från Inkomst- och taxeringsregistret (IoT).

Övrigt

Egna företagare

I Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) tillämpas en ny metod³ för egna företagare, bland annat är det nu striktare regler för att klassificeras som egen företagare. Antal egna företagare i BAS minskade kraftigt vilket också visar sig i LISA.

³ Se bilaga 2, Ny metod för företagare i BAS

Tillfällig föräldrapenning (VAB)

Från år 2024 är källan för tillfällig föräldrapenning Försäkringskassans analysdatabas MiDAS. LISA har även kompletterats med dessa variabler för åren 2006 – 2023.

När LISA-databasen togs fram, första året 1990, hämtades data från Försäkringskassans datalager STORE. Data i STORE bygger på utbetalningar. För att fånga frånvaro/närvaro från arbete gjordes specialbearbetningar av STORE för LISA-leveransen. 2005 tog Försäkringskassan fram analysdatabasen MiDAS genom bearbetningar av utbetalningsdata i STORE för att få fram ersättningsperioder för analysändamål. MiDAS är i viss grad upprättad så att de flesta inkonsistenser har justerats. All mikrodata som levereras av Försäkringskassan till forskare kommer från MiDAS (om aktuella förmåner finns i MiDAS).

Rehabiliteringspenning

Antal mottagare, nettodagar och utbetald ersättning med sjuk- och rehabiliteringspenning påverkas av att Försäkringskassan under 2023 ändrade tolkning av regelverket för samordning mellan sjukpenning och rehabiliteringspenning vid utbetalning av ersättning. Tidigare kunde en försäkrad som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering få rehabiliteringspenning i den omfattning som arbetsförmågan bedömdes nedsatt innan en rehabiliteringsåtgärd startade. Den nya tolkningen innebär att rehabiliteringspenning enbart kan beviljas i den omfattning som åtgärden förhindrar arbete. Den försäkrade kan samtidigt beviljas sjukpenning och när det sker samordnas utbetalningen av förmånerna. Rehabiliteringspenning minskar med det belopp den försäkrade för samma tid får sjukpenning.

Växelvis boende

Det finns inga tillgängliga administrativa data över vilka barn som bor växelvis hos sina föräldrar. De uppgifter som finns bygger på urvalsundersökningar, där man ställt frågor om barns boende. Med hjälp av svar från dessa undersökningar, tillsammans med bakgrundsdata från administrativa register, kan man konstruera modeller som används för att klassificera barn som växelvis boende. SCB har tagit fram en modell för att försöka skatta sannolikheten att barn till separerade föräldrar bor växelvis och då i ungefär samma utsträckning hos bägge föräldrarna. Modellen är skapad för att kunna göra bättre skattningar av den ekonomiska situationen för individer och hushåll men behöver alltså inte vara korrekt på individnivå.

Växelvis boende är den beroende variabeln i modellen. Förklarande variabler, vilka kan avse både föräldrarna och barnet, hämtas från administrativa data. Följande förklarande variabler ingår i modellen (sorterade efter hur mycket de påverkar den beroende variabeln):

- Om underhållsstödet avser barn med växelvis boende
- Om barnet har underhållsstöd
- Om modern och fadern är folkbokförda i olika län
- Om barnet är under två år
- Moderns/faderns ålder
- Moderns/faderns inkomstnivå
- Om modern/fadern är född utanför Sverige
- Om modern/fadern har:
 - sjuk- och aktivitetsersättning
 - ekonomiskt bistånd
 - sjukpenning eller rehabiliteringsersättning
 - inkomst av näringsverksamhet
 - studiestöd
- Moderns/faderns hushållstyp
- Om minst ett av barnen med särlevande förälder är pojke

Mer information om modellen kring växelvis boende finns att läsa här: [Ekonomisk standard vid växelvis boende](#).

Bilaga 2

Ny metod för företagare i BAS

I framställningen av Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) 2024, slutlig månads- och årsversion, används en ny metod för att klassificera företagare. Det innebär att statistiken i vissa fall inte är helt jämförbar med tidigare slutlig statistik. Förändringarna har införts för att förbättra statistikens tillförlitlighet över företagare och påverkar förutom antalet företagare även sysselsättningsnivån.

Begreppet företagare innefattar egenföretagare och företagare i AB. Klassificeringen av egenföretagare kan ske på tre olika sätt;

- om en person gör tillräckligt många avtryck enligt ett antal register och deklaraationsblanketter som kan kopplas till egenföretagande under referensmånaden antas personen vara en verksam egenföretagare och därmed klassificeras som egenföretagare.
- om en person deklarerar på årsbasis för enskild näringsverksamhet, handels eller kommanditbolag och där företaget också redovisar en omsättning blir personen egenföretagare. Hänsyn tas också till start och slutdatum för att ta hänsyn till om verksamheten varit aktiv under delar av året.
- en person som i det första steget klassificeras som en ej verksam företagare men där företaget betalat ut lön enligt AGI omklassificeras och blir egenföretagare.

Förändringen mot tidigare versioner av slutlig statistik är framför allt att egenföretagare som gör månadsavtryck också ska ha en aktiv status i Företagsregistret. Metodförändringarna innebär att antalet egenföretagare minskar i statistiken.

Även bland företagare i AB kan klassificeringen ske på olika sätt;

- en person som under referensmånaden fått en utbetald lön och samtidigt under året deklarerat för delägarskap i ett aktiebolag för samma företag klassificeras som företagare i AB.
- en person som under referensmånaden fått en utbetald lön, vid tillfället sitter i företagets styrelse och där personens hemadress är densamma som företagets belägenhetsadressen antas vara företagare i AB.
- en person som under referensmånaden fått en utbetald lön och vid tillfället också står som ägare enligt registret över verkliga huvudmän i företaget klassificeras som företagare i AB.
- en person som vid referensmånaden för samma företag sitter i styrelsen, står som ägare, för året deklarerat för delägarskap och där företaget är aktivt och har haft en omsättning enligt Företagsregistret räknas som företagare i AB.

Ingen större förändring har skett i metoden vad gäller klassificeringen av företagare i AB. Däremot inkluderas årsbeloppen från deklarationen av aktiebolagsdelägare i kategoriseringen av yrkesställning. I och med att yrkesställning bestäms utifrån inkomster antas fler bli klassificerade som Företagare i AB bland personer som har fler jobb.